

6/84

FÖRORD

Unesco-konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv är ett betydelsefullt hjälpmedel i synnerhet för utvecklingsländerna i deras strävanden att bevara kultur- eller naturminnesmärken.

Mot bakgrund av den betydande satsning på internationell miljövård som Sverige gör har naturvårdsverket i olika sammanhang liksom riksantikvarieämbetet från sina utgångspunkter framhållit det önskvärda i att Sverige ansluter sig till konventionen. Det är tillfredsställande att så har skett.

Naturvårdsverket och riksantikvarieämbetet är nu beredda att upprätta förslag till en förteckning över de naturområden och kulturobjekt i Sverige som har sådant värde ur internationell synpunkt att de bör upptagas på särskild "Världsarvslista".

Solna och Stockholm i december 1984

Valfrid Paulsson
Generaldirektör

Roland Pålsson
Riksantikvarie

6/31

Konvention om skydd för världens kultur-
och naturarv

FÖRORD

Unesco-konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv är ett betydelsefullt hjälpmedel i synnerhet för utvecklingsländerna i deras strävanden att bevara kultur- eller naturminnesmärken.

Mot bakgrund av den betydande satsning på internationell miljövård som Sverige gör har naturvårdsverket i olika sammanhang liksom riksantikvarieämbetet från sina utgångspunkter framhållit det önskvärda i att Sverige ansluter sig till konventionen. Det är tillfredsställande att så har skett.

Naturvårdsverket och riksantikvarieämbetet är nu beredda att upprätta förslag till en förteckning över de naturområden och kulturobjekt i Sverige som har sådant värde ur internationell synpunkt att de bör upptagas på särskild "Världsarvslista".

Solna och Stockholm i december 1984

Valfrid Paulsson
Generaldirektör

Roland Pålsson
Riksantikvarie

KONVENTION OM SKYDD FÖR VÄRLDENS KULTUR- OCH NATURARV

Generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, som håller sitt sjuttonde möte i Paris från 17 oktober till 21 november 1972,

som konstaterar att kultur- och naturarvet mer och mer hotas för förstörelse, inte blott på grund av traditionella orsaker till förfall, utan även genom ändrade sociala och ekonomiska villkor som förvärrar situationen och leder till ännu allvarligare skada eller förstörelse,

som anser att förfall eller försvinnande av någon del av kultur- eller naturarvet innebär en skadlig utarmning av det arv som tillhör alla världens länder,

som anser att skyddet av detta arv på nationell nivå ofta är ofullständigt på grund av de stora resurser som detta skydd kräver och på grund av otillräckliga ekonomiska, vetenskapliga och tekniska resurser i det land där de värden som skall skyddas befinner sig,

som erinrar sig att organisationens stadga föreskriver att organisationen skall vidmakthålla, öka och sprida kunskap genom att säkerställa bevarandet och skyddet av världens arv och genom att anbefalla berörda nationer erforderliga internationella konventioner,

som anser att befintliga internationella konventioner, rekommendationer och resolutioner om kultur- och naturvärden visar hur viktigt det är för hela jordens befolkning att skydda dessa unika och oersättliga värden, oavsett vilket folk de tillhör,

som anser att delar av kultur- eller naturarvet är av särskilt stort intresse och därför behöver bevaras som en del av hela mänsklighetens världsarv,

som anser att det med hänsyn till de stora och allvarliga nya faror som hotar dessa värden tillkommer det internationella samfundet som helhet att delta i skyddet av kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde genom att ge kollektivt bistånd som, även om det inte kan ersätta de åtgärder som vidtas av den berörda staten, utgör ett effektivt komplement till dessa,

som anser att det därför är nödvändigt att anta nya bestämmelser i form av en konvention som upprättar ett effektivt system för gemensamt skydd av kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde, uppbyggt på permanent grundval och i enlighet med moderna, vetenskapliga metoder,

som beslöt vid sitt sextonde möte att denna fråga skulle bli föremål för en internationell konvention,

antar idag den 16 november 1972 denna konvention.

I. DEFINITION AV KULTUR- OCH NATURARV

Artikel 1

I denna konvention skall följande betraktas som "kulturarv":

Minnesmärken: arkitektoniska verk, monumentala skulpturer och målningar, element eller byggnadsverk av arkeologisk art, inskriptioner, grottbostäder samt flera företeelser tillsammans som är av särskilt stort universellt värde ur historisk, konstnärlig eller vetenskaplig synpunkt;

Grupper av byggnader: grupper av fristående eller sammanhängande byggnader som på grund av sin arkitektur, enhetlighet eller belägenhet i landskapet är av särskilt stort universellt värde ur historisk, konstnärlig eller vetenskaplig synpunkt;

Miljöer: verk skapade av människan eller av naturen och människan i förening samt områden innefattande arkeologiska miljöer som är av särskilt stort universellt värde ur historisk, estetisk, etnologisk eller antropologisk synpunkt.

Artikel 2

I denna konvention skall följande betraktas som "naturarv":

Naturföreteelser bestående av fysiska och biologiska formationer eller grupper av sådana formationer som är av särskilt stort universellt värde ur estetisk eller vetenskaplig synpunkt;

Geologiska och fysiografiska formationer och klart avgränsade områden som utgör vistelsemiljö (habitat) för hotade djur- och växtarter av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkt;

Naturmiljöer eller klart avgränsade naturområden som är av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkt eller på grund av deras naturskönhet.

Artikel 3

Det tillkommer varje stat som är part i denna konvention att identifiera och avgränsa de i artiklarna 1 och 2 ovan nämnda olika kultur- och naturvärden som befinner sig på dess territorium.

II. NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT SKYDD AV KULTUR- OCH NATURARV

Artikel 4

Varje stat som är part i denna konvention erkänner att skyldigheten att säkerställa identifiering, skydd, bevarande, levandegörande och överlämnande till kommande generationer av det kultur- och naturarv som avses i artiklarna 1 och 2 och som befinner sig på dess territorium främst tillkommer denna stat. Den skall göra allt den förmår härför så långt dess egna resurser räcker och, om så är lämpligt, med eventuellt internationellt bistånd och samarbete, särskilt av ekonomisk, konstnärlig, vetenskaplig och teknisk art.

Artikel 5

För att säkerställa att effektiva och aktiva åtgärder vidtas för skydd, bevarande och levandegörande av det kultur- och naturarv som befinner sig på dess territorium skall varje stat som är part i konventionen sträva efter, såvitt det är möjligt och lämpligt för varje land, att

- (a) anta en allmän politik som syftar till att ge kultur- och naturarvet en funktion i samhällslivet samt inordna skyddet av detta arv i omfattande planeringsprogram;
- (b) upprätta ett eller flera organ inom sitt territorium, där sådana organ inte finns, för skydd, bevarande och levandegörande av kultur- och naturarvet och förse dessa med lämplig personal och med resurser som gör det möjligt för dem att utföra sina uppgifter;
- (c) utveckla vetenskapliga och tekniska studier och forskning samt utarbeta sådana arbetsmetoder som gör det möjligt för staten att motverka de faror som hotar dess kultur- eller naturarv;

- (d) vidta lämpliga rättsliga, vetenskapliga, tekniska, administrativa och ekonomiska åtgärder som är nödvändiga för identifiering, skydd, bevarande, presentation och återställande av detta arv; samt
- (e) främja upprättande eller utveckling av nationella eller regionala centra för utbildning i skydd, bevarande och levandegörande av kultur- och naturarvet samt uppmuntra vetenskaplig forskning på detta område.

Artikel 6

1. Med full respekt för de staters suveränitet på vars territorium det kultur- och naturarv som nämns i artiklarna 1 och 2 befinner sig och utan intrång på den äganderätt som förutses i nationell lagstiftning, erkänner de stater som är parter i denna konvention att sådant arv utgör ett världsarv för vars skydd det internationella samfundet som helhet har skyldighet att samarbeta.
2. Konventionsstaterna åtar sig i enlighet med bestämmelserna i denna konvention att hjälpa till vid identifiering, skydd och bevarande av det kultur- och naturarv som avses i artikel 11, punkt 2 och 4, om de stater på vars territorium sådant arv är beläget an håller därom.
3. Varje stat som är part i denna konvention åtar sig att inte vidta några avsiktliga åtgärder som direkt eller indirekt kan skada det i artiklarna 1 och 2 avsedda kultur- och naturarvet som befinner sig på territorium tillhörande andra stater som är parter i denna konvention.

Artikel 7

I denna konvention avses med "internationellt skydd av världens kultur- och naturarv" upprättande av ett system för internationellt samarbete och bistånd som har till syfte att stödja stater som är parter i konventionen i deras ansträngningar att bevara och identifiera detta arv.

III. MELLANSTATLIG KOMMITTÉ FÖR SKYDD AV VÄRLDENS KULTUR-
OCH NATURARV

Artikel 8

1. En mellanstatlig kommitté för skydd av kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde, kallad "Världsarvskommittén" (World Heritage Committee), upprättas härmed inom Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Den skall bestå av 15 konventionsanslutna stater, valda av konventionsanslutna stater som sammanträder i en generalförsamling under ordinarie möte med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Antalet stater som är medlemmar av kommittén skall utökas till 21 från och med det första ordinarie möte med generalkonferensen, vilket infaller efter det att denna konvention har trätt i kraft för minst 40 stater.

2. Val av medlemmar till kommittén skall säkerställa en rättvis representation av världens olika regioner och kulturer.

3. En företrädare för det internationella centret för studium av konservering och restaurering av kulturoegendom (Rom-centret), en företrädare för det internationella rådet för kulturminnesvård (ICOMOS) och en företrädare för internationella unionen för skydd av natur och naturtillgångar (IUCN) samt, på begäran av stater som är parter i konventionen vid generalförsamlingsmöte under ordinarie möte med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, ytterligare företrädare för andra mellanstatliga eller icke-statliga organisationer med liknande mål, kan delta i kommitténs möten i egenskap av rådgivare.

Artikel 9

1. Uppdrag för de stater som är medlemmar av Världsarvskommittén skall vara från slutet av generalkonferensens ordinarie möte under vilket de väljs till slutet av det tredje därpå följande ordinarie mötet.

2. Uppdraget för en tredjedel av de medlemmar som utses vid det första valet skall upphöra vid slutet av generalkonferensens första ordinarie möte som följer på det möte under vilket de valdes; och uppdraget för ytterligare en tredjedel av de medlemmar som utses samtidigt skall upphöra vid slutet av generalkonferensens and-

ra ordinarie möte som följer på det möte under vilket de valdes. Dessa medlemmar skall utses genom lottdragning av presidenten för generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur efter det första valet.

3. Stater som är medlemmar av kommittén skall som sina företrädare välja personer med stor kompetens på kultur- och naturvårdsområdet.

Artikel 10

1. Världsarvskommittén skall själv anta sin arbetsordning.

2. Kommittén kan vid vilken tidpunkt som helst inbjuda offentliga eller privata organisationer eller enskilda att delta i dess möten för samråd i särskilda frågor.

3. Kommittén kan upprätta de rådgivande organ som den anser nödvändiga för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Artikel 11

1. Varje stat som är part i denna konvention skall såvitt möjligt förelägga Världsarvskommittén en förteckning över värden inom dess territorium som utgör en del av kultur- och naturarvet och lämna sig att uppföra på den lista som avses i punkt 2 i denna artikel. Denna förteckning, som inte skall betraktas som fullständig, skall innehålla dokumentation om den plats där ifrågavarande kultur- eller naturvärde befinner sig och dess betydelse.

2. På grundval av de förteckningar som föreläggs av konventionsstater i enlighet med punkt 1 skall kommittén upprätta, hålla aktuell och publicera, under titeln "Världsarvslistan" (World Heritage List), en lista över de kultur- och naturvärden som utgör en del av kultur- och naturarvet såsom det definieras i artiklarna 1 och 2 i denna konvention och som den anser ha särskilt stort universellt värde enligt av kommittén fastställda kriterier. En aktuell lista skall skickas ut minst vartannat år.

3. Uppförande av ett objekt på listan över världsarv kräver medgivande av den berörda staten. Uppförande av ett objekt, som befinner sig inom territorium över vilket mer än en stat gör anspråk på suveränitet eller domsrätt, skall på intet sätt påverka de tvistande parternas rättigheter.

4. Kommittén skall upprätta, hålla aktuell samt publicera, då omständigheterna så kräver, under titeln "Lista över världsarv i fara: (List of World Heritage in Danger), en lista över de kultur- och naturvärden som är uppförda på listan över världsarv för vars bevarande större insatser krävs och för vilka bistånd har begärts enligt denna konvention. Denna lista skall innehålla en beräkning av kostnaderna för sådan verksamhet. Listan kan endast omfatta sådana kultur- och naturvärden som utgör en del av det kultur- och naturarv som hotas av allvarliga och speciella faror, t.ex. hot om försvinnande på grund av ökad försämring, storskaliga offentliga eller privata projekt eller projekt för snabb tätortsutveckling eller utveckling av turism; förstörelse förorsakad av förändringar i markens användning eller i äganderätten till denna; större förändringar av okända orsaker; övergivande av olika skäl; utbrott av eller hot om väpnad konflikt; olyckor och naturkatastrofer; allvarliga bränder, jordbävningar, jordskred; vulkanutbrott; förändringar i vattennivån, översvämningar och tidvattensvågor. Kommittén kan när som helst, om trängande behov föreligger, uppta ett nytt objekt på listan över världsarv i fara och omedelbart offentliggöra sådant upptagande.

5. Kommittén skall ange de kriterier enligt vilka kultur- och naturvärden som tillhör kultur- och naturarvet kan uppföras på någon av de listor som nämns i punkterna 2 och 4 i denna artikel.

6. Innan kommittén avvisar en begäran om upptagande på en av de båda listor som nämns i punkterna 2 och 4 i denna artikel, skall den samråda med den konventionsstat på vars territorium ifrågavarande kultur- eller naturvärde befinner sig.

7. Kommittén skall med berörda staters samtycke samordna och uppmuntra de utredningar och den forskning som krävs för att utarbeta i punkterna 2 och 4 i denna artikel avsedda listor.

Artikel 12

Den omständigheten att ett objekt som tillhör kultur- eller naturarvet inte har upptagits på någon av de båda listor som nämns i artikel 11, punkterna 2 och 4, skall på intet sätt innebära att det inte är av särskilt stort universellt värde av andra orsaker än de som följer av upptagande på dessa listor.

Artikel 13

1. Världsarvskommittén skall motta och granska ansökningar från stater som är parter i denna konvention om internationellt bistånd avseende kultur- eller naturvärden inom deras territorium som utgör en del av kultur- eller naturarvet och finns upptagna eller kan lämpa sig att tas upp på de listor som avses i artikel 11, punkterna 2 och 4. Syftet med sådana ansökningar kan vara att säkerställa skydd, bevarande, levandegörande eller återställande av sådana kultur- eller naturvärden.
2. Ansökningar om internationellt bistånd enligt punkt 1 i denna artikel kan även gälla identifiering av kultur- eller naturvärden som anges i artiklarna 1 och 2, då inledande undersökningar har visat att ytterligare undersökningar vore berättigade.
3. Kommittén skall besluta om de åtgärder som skall vidtas med hänsyn till dessa ansökningar och bestämma, då så är lämpligt, biståndets art och omfattning samt lämna bemyndigande till att nödvändiga avtal ingås med berörd regering.
4. Kommittén skall bestämma en prioritetsordning för sin verksamhet. Den skall härvid beakta vilken betydelse de värden som kräver skydd har för världens kultur- och naturarv, behovet att ge internationellt bistånd till de värden som är mest representativa för en naturmiljö eller för folkens egenart och historia, hur brådskande arbetet är som skall utföras, vilka resurser de stater förfogar över, på vars territorium de hotade värdena befinner sig samt i synnerhet i vilken utsträckning de med egna medel kan skydda sådana värden.
5. Kommittén skall upprätta, hålla aktuell samt publicera en lista över kultur- och naturvärden för vilka internationellt bistånd har beviljats.
6. Kommittén skall bestämma hur resurserna från den fond som upprättats enligt artikel 15 i denna konvention skall användas. Den skall undersöka olika möjligheter att utöka dessa resurser och skall vidta alla lämpliga åtgärder härför.
7. Kommittén skall samarbeta med internationella och nationella statliga och icke-statliga organisationer som har samma målsättning som denna konvention. Kommittén kan för genomförande av sina program och projekt vända sig till sådana organisationer, i synnerhet det internationella centret för studium av konservering och restaurering av kulturegendom (Rom-centret), det internationella rådet för kulturminnesvård (ICOMOS) och den internationella unionen för skydd av na-

tur och naturtillgångar (IUCN) såväl som till offentliga och privata organ och enskilda.

8. Kommitténs beslut skall fattas med två tredjedels majoritet av närvarande och röstande medlemmar. Kommittén är beslutsmässig, när en majoritet av dess medlemmar är närvarande.

Artikel 14

1. Världsarvskommittén skall bistås av ett sekretariat, som utses av generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

2. Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall iordningställa kommitténs dokumentation och uppgöra dagordning för dess möten varvid han i största möjliga utsträckning bör nyttja de tjänster som internationella centret för studium av konservering och restaurering av kulturogendom (Romcentret), internationella rådet för kulturminnesvård (ICOMOS) och internationella unionen för skydd av natur och naturtillgångar (IUCN) tillhandahåller inom sina respektive verksamhetsområden och inom ramen för sina möjligheter, samt är ansvarig för genomförandet av kommitténs beslut.

Artikel 15

1. En fond för skydd av världens kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde, kallad "Världsarvsfonden", upprättas härmed.

2. Fonden skall utgöra en förvaltningsfond (trust fund) i enlighet med bestämmelserna i finansreglementet för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

3. Fondens tillgångar skall bestå av

(a) obligatoriska och frivilliga bidrag från stater som är parter i denna konvention.

(b) bidrag, gåvor eller legat från

(i) andra stater;

(ii) Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, andra organisationer inom Förenta nationernas system, i synnerhet Förenta nationernas utvecklingsprogram eller andra mellanstatliga organisationer;

- (iii) offentliga eller privata organ eller utbildade;
- (c) eventuell ränta på fondens medel;
- (d) medel från insamlingar och intäkter från evenemang som anordnas till förmån för fonden; samt
- (e) alla andra medel som tillåts enligt fondens stadga såsom den utarbetats av Världsarvskommittén.

4. Bidrag till fonden och andra former av bistånd som ställs till kommitténs förfogande kan endast användas för sådana ändamål som fastställs av kommittén. Kommittén kan motta bidrag att användas endast för ett visst program eller projekt, förutsatt att kommittén har bestämt att ett sådant program eller projekt skall genomföras. Politiska villkor kan ej vara förenade med bidrag till fonden.

Artikel 16

1. Utan att inverka på frivilliga tilläggsbidrag åtar sig de stater som är parter i denna konvention att regelbundet vartannat år inbetala bidrag till Världsarvsfonden vars storlek, i form av en enhetlig procentsats som gäller för alla stater, skall fastställas av konventionsstaternas generalförsamling som sammanträder under möten med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Detta beslut av generalförsamlingen kräver majoritet av närvarande och röstande konventionsstater, som inte har avgett förklaring som avses i punkt 2 i denna artikel. I intet fall skall det obligatoriska bidraget från stater som är parter i konventionen överstiga 1 procent av deras bidrag till den ordinarie budgeten för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

2. Varje stat som avses i artikel 31 eller 32 i denna konvention kan dock vid tidpunkten för deponering av sitt ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument förklara att den inte skall vara bunden av bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel.

3. En konventionsstat som har avgivit förklaring som avses i punkt 2 i denna artikel kan vid vilken tidpunkt som helst återta sagda förklaring genom att underrätta generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Återtagandet av

förklaringen träder emellertid inte i kraft i fråga om statens obligatoriska bidrag förrän dagen för konventionsstaternas följande generalförsamling.

4. För att kommittén effektivt skall kunna planera sin verksamhet skall bidragen från konventionsstater, som har avgett i punkt 2 i denna artikel avsedd förklaring, inbetalas regelbundet minst vartannat år och skall inte understiga de bidrag som de skulle ha inbetalt om de hade varit bundna av bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel.

5. En konventionsstat som är efter med betalningen av sitt obligatoriska eller frivilliga bidrag för löpande år och för omedelbart föregående kalenderår skall inte kunna väljas till medlem av Världsarvskommittén; dock gäller inte denna bestämmelse för det första valet. Uppdraget för en sådan stat som redan är medlem av kommittén skall upphöra vid det val som avses i artikel 8, punkt 1 i denna konvention.

Artikel 17

De stater som är parter i denna konvention skall överväga eller uppmuntra upprättandet av nationella, offentliga och privata stiftelser eller sammanslutningar, som har till syfte att be om bidrag för skydd av kultur- och naturarvet såsom det definieras i artiklarna 1 och 2 i denna konvention.

Artikel 18

De stater som är parter i denna konvention skall ge sitt bistånd till internationella insamlingskampanjer som anordnas till förmån för Världsarvsfonden under beskydd av Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. De skall underlätta insamlingar som görs av de i artikel 15, punkt 3, nämnda organen för detta ändamål.

V. VILLKOR OCH TILLVÄGAGÅNGSSÄTT FÖR INTERNATIONELLT BISTÅND

Artikel 19

En stat som är part i denna konvention kan ansöka om internationellt bistånd för kultur- och naturvärden inom dess territorium som utgör en del av det kultur- eller naturarv som är av särskilt stort uni-

versellt värde. Den skall tillsammans med sin ansökan skicka in sådan information och dokumentation som föreskrivs i artikel 21 som den förfogar över och som gör det möjligt för kommittén att fatta beslut.

Artikel 20

Med förbehåll för bestämmelserna i artikel 13, punkt 2, artikel 22 (c) och artikel 23, kan internationellt bistånd enligt denna konvention endast ges till kultur- och naturvärden som utgör en del av det kultur- och naturarv som Världsarvskommittén har beslutat eller kan besluta att föra upp på en av de i artikel 11, punkterna 2 och 4, nämnda listorna.

Artikel 21

1. Världsarvskommittén skall fastställa hur ansökningar (till den) om internationellt bistånd skall behandlas och skall närmare ange vad ansökningsen skall innehålla; i denna anges det påtänkta projektet, nödvändigt arbete, beräknade kostnader härför, hur brådskande projektet är samt skälen till att resurserna hos den stat som anhåller om bistånd inte räcker till för att täcka alla utgifter. Ansökningarna skall vara åtföljda av expertutlåtanden, då så är möjligt.
2. Ansökningsr som har sin grund i olyckor eller naturkatastrofer skall, på grund av den brådskande insats som dessa kan medföra, ges omedelbar prioriteringsbehandling av kommittén, som bör ha en reservfond till sitt förfogande för sådana oförutsedda utgifter.
3. Innan kommittén fattar sitt beslut skall den utföra sådana undersökningar och ha de samråd som den anser nödvändiga.

Artikel 22

Bistånd som ges av Världsarvskommittén kan ta följande former:

- (a) utredningar rörande konstnärliga, vetenskapliga och tekniska problem som uppstår i samband med skydd, bevarande, presentation och återställande av kultur- och naturarvet såsom detta definieras i artikel 11, punkterna 2 och 4, i denna konvention;
- (b) tillhandahållande av experter, tekniker och annan yrkeskunnig arbetskraft för att säkerställa att det godkända arbetet blir riktigt utfört;

- (c) utbildning av personal och specialister på alla nivåer inom området för identifiering, skydd, bevarande, presentation och återställande av kultur- och naturarvet;
- (d) leverans av utrustning som berörd stat inte innehar eller kan anskaffa;
- (e) lån till låg ränta eller räntefria lån som kan ha lång återbetalningstid;
- (f) i undantagsfall och när särskilda skäl föreligger beviljande av bidrag som inte behöver återbetalas.

Artikel 23

Världsarvskommittén kan också ge internationellt bistånd till nationella eller regionala centra för utbildning av personal och specialister på alla nivåer inom området för identifiering, skydd, bevarande, levandegörande och återställande av kultur- och naturarvet.

Artikel 24

Ngående vetenskapliga, ekonomiska och tekniska undersökningar skall utföras innan mer omfattande internationellt bistånd beviljas. Modernaste metoder och teknik för skydd, bevarande, levandegörande och återställande av natur- och naturarvet skall användas vid dessa undersökningar, och de skall ske i överensstämmelse med denna konventions syften. Utredningarna skall även belysa hur de resurser som finns i den berörda staten bäst kan utnyttjas.

Artikel 25

I allmänhet skall endast en del av de nödvändiga arbetskostnaderna bäras av det internationella samfundet. Bidraget från den stat som mottar internationellt bistånd skall utgöra en väsentlig del av de medel som tilldelas varje program eller projekt, utom i de fall då landets resurser inte tillåter detta.

Artikel 26

Världsarvskommittén och mottagarstaten skall i den överenskommelse som de ingår fastställa på vilka villkor ett program eller projekt, som får internationellt bistånd i enlighet med bestämmelserna i denna konvention, skall utföras. Det tillkommer den stat som mottar sådant

internationellt bistånd att fortsätta att skydda, bevara och levandegöra de sålunda skyddade objekten i enlighet med i överenskommelsen föreskrivna villkor.

VI. UTBILDNINGSPROGRAM

Artikel 27

1. De stater som är parter i denna konvention skall med alla lämpliga medel och i synnerhet genom utbildnings- och informationsprogram sträva efter att stärka sina folks uppskattning av och respekt för det kultur- och naturarv som avses i artiklarna 1 och 2 i konventionen.

2. De skall åta sig att hålla allmänheten underrättad om de faror som hotar detta arv och om den verksamhet som bedrivs i enlighet med denna konvention.

Artikel 28

Konventionsstater som mottar internationellt bistånd enligt konventionen skall vidta lämpliga åtgärder för att sprida kunskap om betydelsen av de värden som är föremål för bistånd och om den roll sådant bistånd spelar.

VII. RAPPORTER

Artikel 29

1. De stater som är parter i denna konvention skall i de rapporter som de framlägger för generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur vid de tidpunkter och på sätt som konferensen bestämmer ge upplysningar om de lagstiftande och administrativa bestämmelser som de har antagit samt om andra åtgärder de har vidtagit för tillämpning av denna konvention jämte redogörelse för de erfarenheter som vunnits på detta område.

2. Världsarvskommittén skall underrättas om dessa rapporter.

3. Kommittén skall framlägga rapport om sin verksamhet vid varje ordinarie möte med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

VIII. SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 30

Denna konvention är avfattad på arabiska, engelska, franska, ryska och spanska, vilka fem texter är lika giltiga.

Artikel 31

1. Denna konvention skall vara föremål för ratifikation eller godtagande av stater som är medlemmar av Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur i enlighet med deras respektive konstitutionella förfarande.
2. Ratifikations- eller godtagandeinstrument skall deponeras hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

Artikel 32

1. Denna konvention skall vara öppen för anslutning av alla stater som inte är medlemmar av Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur och som av organisationens generalkonferens inbjuds att ansluta sig till konventionen.
2. Anslutning skall ske genom deponering av anslutningsinstrument hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

Artikel 33

Denna konvention träder i kraft tre månader efter dagen för deponering av det tjugonde ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrumentet men endast i förhållande till de stater som har deponerat sina respektive ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument på eller före denna dag. I förhållande till varje annan stat träder konventionen i kraft tre månader efter det att denna stat har deponerat sitt ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument.

Artikel 34

Följande bestämmelser skall gälla för de konventionsstater som har en federal eller icke-enhetlig författning:

- (a) vad beträffar bestämmelserna i denna konvention vars genomföran-

de faller under den federala eller centrala lagstiftande myndighetens jurisdiktion skall den federala eller centrala regeringens skyldigheter vara desamma som för de konventionsstater som inte är förbundsstater;

(b) vad beträffar bestämmelserna i denna konvention vars genomförande faller under enskilda delstaters, länders, provinsers eller kantoners jurisdiktion som enligt sin federala författning inte har skyldighet att vidta lagstiftande åtgärder, skall den federala regeringen upplysa de behöriga myndigheterna i sådana stater, länder, provinser eller kantoner om nämnda bestämmelser samt rekommendera att de antas.

Artikel 35

1. Varje stat som är part i denna konvention kan säga upp konventionen.
2. Uppsägning skall ske genom ett skriftligt dokument, som skall deponeras hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.
3. Uppsägningen träder i kraft tolv månader efter mottagandet av den skriftliga uppsägningen. Den skall inte påverka den uppsägande statens ekonomiska förpliktelser förrän dagen då uppsägningen träder i kraft.

Artikel 36

Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall underrätta de stater som är medlemmar av organisationen, de stater som inte är medlemmar av organisationen som avses i artikel 32 samt Förenta nationerna om deponering av alla ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument som anges i artiklarna 31 och 32 och om uppsägningar enligt artikel 35.

Artikel 37

1. Denna konvention kan ändras av generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Sådan ändring skall dock endast vara bindande för stater som blir parter i den ändrade konventionen.
2. Om generalkonferensen antar en ny konvention varigenom denna

konvention helt eller delvis ändras, skall denna konvention, såvida inte den nya konventionen föreskriver annat, upphöra att vara öppen för ratifikation, godtagande eller anslutning från dagen då den nya ändrade konventionen träder i kraft.

Artikel 38

I enlighet med artikel 102 i Förenta nationernas stadga skall denna konvention registreras i Förenta nationernas sekretariat på anmodan av generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

6/84

FÖRORD

Unesco-konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv är ett betydelsefullt hjälpmedel i synnerhet för utvecklingsländerna i deras strävanden att bevara kultur- eller naturminnesmärken.

Mot bakgrund av den betydande satsning på internationell miljövård som Sverige gör har naturvårdsverket i olika sammanhang liksom riksantikvarieämbetet från sina utgångspunkter framhållit det önskvärda i att Sverige ansluter sig till konventionen. Det är tillfredsställande att så har skett.

Naturvårdsverket och riksantikvarieämbetet är nu beredda att upprätta förslag till en förteckning över de naturområden och kulturobjekt i Sverige som har sådant värde ur internationell synpunkt att de bör upptagas på särskild "Världsarvslista".

Solna och Stockholm i december 1984

Valfrid Paulsson
Generaldirektör

Roland Pålsson
Riksantikvarie

KONVENTION OM SKYDD FÖR VÄRLDENS KULTUR- OCH NATURARV

Generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, som håller sitt sjuttonde möte i Paris från 17 oktober till 21 november 1972,

som konstaterar att kultur- och naturarvet mer och mer hotas för förstörelse, inte blott på grund av traditionella orsaker till förfall, utan även genom ändrade sociala och ekonomiska villkor som förvärrar situationen och leder till ännu allvarligare skada eller förstörelse,

som anser att förfall eller försvinnande av någon del av kultur- eller naturarvet innebär en skadlig utarmning av det arv som tillhör alla världens länder,

som anser att skyddet av detta arv på nationell nivå ofta är ofullständigt på grund av de stora resurser som detta skydd kräver och på grund av otillräckliga ekonomiska, vetenskapliga och tekniska resurser i det land där de värden som skall skyddas befinner sig,

som erinrar sig att organisationens stadga föreskriver att organisationen skall vidmakthålla, öka och sprida kunskap genom att säkerställa bevarandet och skyddet av världens arv och genom att anbefalla berörda nationer erforderliga internationella konventioner,

som anser att befintliga internationella konventioner, rekommendationer och resolutioner om kultur- och naturvärden visar hur viktigt det är för hela jordens befolkning att skydda dessa unika och oersättliga värden, oavsett vilket folk de tillhör,

som anser att delar av kultur- eller naturarvet är av särskilt stort intresse och därför behöver bevaras som en del av hela mänsklighetens världsarv,

som anser att det med hänsyn till de stora och allvarliga nya faror som hotar dessa värden tillkommer det internationella samfundet som helhet att delta i skyddet av kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde genom att ge kollektivt bistånd som, även om det inte kan ersätta de åtgärder som vidtas av den berörda staten, utgör ett effektivt komplement till dessa,

som anser att det därför är nödvändigt att anta nya bestämmelser i form av en konvention som upprättar ett effektivt system för gemensamt skydd av kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde, uppbyggt på permanent grundval och i enlighet med moderna, vetenskapliga metoder,

som beslöt vid sitt sextonde möte att denna fråga skulle bli föremål för en internationell konvention,

antar idag den 16 november 1972 denna konvention.

I. DEFINITION AV KULTUR- OCH NATURARV

Artikel 1

I denna konvention skall följande betraktas som "kulturarv":

Minnesmärken: arkitektoniska verk, monumentala skulpturer och målningar, element eller byggnadsverk av arkeologisk art, inskriptioner, grottbostäder samt flera företeelser tillsammans som är av särskilt stort universellt värde ur historisk, konstnärlig eller vetenskaplig synpunkt;

Grupper av byggnader: grupper av fristående eller sammanhängande byggnader som på grund av sin arkitektur, enhetlighet eller belägenhet i landskapet är av särskilt stort universellt värde ur historisk, konstnärlig eller vetenskaplig synpunkt;

Miljöer: verk skapade av människan eller av naturen och människan i förening samt områden innefattande arkeologiska miljöer som är av särskilt stort universellt värde ur historisk, estetisk, etnologisk eller antropologisk synpunkt.

Artikel 2

I denna konvention skall följande betraktas som "naturarv":

Naturföreteelser bestående av fysiska och biologiska formationer eller grupper av sådana formationer som är av särskilt stort universellt värde ur estetisk eller vetenskaplig synpunkt;

Geologiska och fysiografiska formationer och klart avgränsade områden som utgör vistelsemiljö (habitat) för hotade djur- och växter av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkt;

Naturmiljöer eller klart avgränsade naturområden som är av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkt eller på grund av deras naturskönhet.

Artikel 3

Det tillkommer varje stat som är part i denna konvention att identifiera och avgränsa de i artiklarna 1 och 2 ovan nämnda olika kultur- och naturvärden som befinner sig på dess territorium.

II. NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT SKYDD AV KULTUR- OCH NATURARV

Artikel 4

Varje stat som är part i denna konvention erkänner att skyldigheten att säkerställa identifiering, skydd, bevarande, levandegörande och överlämnande till kommande generationer av det kultur- och naturarv som avses i artiklarna 1 och 2 och som befinner sig på dess territorium främst tillkommer denna stat. Den skall göra allt den förmår härför så långt dess egna resurser räcker och, om så är lämpligt, med eventuellt internationellt bistånd och samarbete, särskilt av ekonomisk, konstnärlig, vetenskaplig och teknisk art.

Artikel 5

För att säkerställa att effektiva och aktiva åtgärder vidtas för skydd, bevarande och levandegörande av det kultur- och naturarv som befinner sig på dess territorium skall varje stat som är part i konventionen sträva efter, såvitt det är möjligt och lämpligt för varje land, att

- (a) anta en allmän politik som syftar till att ge kultur- och naturarvet en funktion i samhällslivet samt inordna skyddet av detta arv i omfattande planeringsprogram;
- (b) upprätta ett eller flera organ inom sitt territorium, där sådana organ inte finns, för skydd, bevarande och levandegörande av kultur- och naturarvet och förse dessa med lämplig personal och med resurser som gör det möjligt för dem att utföra sina uppgifter;
- (c) utveckla vetenskapliga och tekniska studier och forskning samt utarbeta sådana arbetsmetoder som gör det möjligt för staten att motverka de faror som hotar dess kultur- eller naturarv;

- (d) vidta lämpliga rättsliga, vetenskapliga, tekniska, administrativa och ekonomiska åtgärder som är nödvändiga för identifiering, skydd, bevarande, presentation och återställande av detta arv; samt
- (e) främja upprättande eller utveckling av nationella eller regionala centra för utbildning i skydd, bevarande och levandegörande av kultur- och naturarvet samt uppmuntra vetenskaplig forskning på detta område.

Artikel 6

1. Med full respekt för de staters suveränitet på vars territorium det kultur- och naturarv som nämns i artiklarna 1 och 2 befinner sig och utan intrång på den äganderätt som förutses i nationell lagstiftning, erkänner de stater som är parter i denna konvention att sådant arv utgör ett världsarv för vars skydd det internationella samfundet som helhet har skyldighet att samarbeta.

2. Konventionsstaterna åtar sig i enlighet med bestämmelserna i denna konvention att hjälpa till vid identifiering, skydd och bevarande av det kultur- och naturarv som avses i artikel 11, punkt 2 och 4, om de stater på vars territorium sådant arv är beläget an håller därom.

3. Varje stat som är part i denna konvention åtar sig att inte vidta några avsiktliga åtgärder som direkt eller indirekt kan skada det i artiklarna 1 och 2 avsedda kultur- och naturarvet som befinner sig på territorium tillhörande andra stater som är parter i denna konvention.

Artikel 7

I denna konvention avses med "internationellt skydd av världens kultur- och naturarv" upprättande av ett system för internationellt samarbete och bistånd som har till syfte att stödja stater som är parter i konventionen i deras ansträngningar att bevara och identifiera detta arv.

III. MELLANSTATLIG KOMMITTÉ FÖR SKYDD AV VÄRLDENS KULTUR- OCH NATURARV

Artikel 8

1. En mellanstatlig kommitté för skydd av kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde, kallad "Världsarvskommittén" (World Heritage Committee), upprättas härmed inom Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Den skall bestå av 15 konventionsanslutna stater, valda av konventionsanslutna stater som sammanträder i en generalförsamling under ordinarie möte med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Antalet stater som är medlemmar av kommittén skall utökas till 21 från och med det första ordinarie möte med generalkonferensen, vilket infaller efter det att denna konvention har trätt i kraft för minst 40 stater.

2. Val av medlemmar till kommittén skall säkerställa en rättvis representation av världens olika regioner och kulturer.

3. En företrädare för det internationella centret för studium av konservering och restaurering av kulturregdom (Rom-centret), en företrädare för det internationella rådet för kulturminnesvård (ICOMOS) och en företrädare för internationella unionen för skydd av natur och naturtillgångar (IUCN) samt, på begäran av stater som är parter i konventionen vid generalförsamlingsmöte under ordinarie möte med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, ytterligare företrädare för andra mellanstatliga eller icke-statliga organisationer med liknande mål, kan delta i kommitténs möten i egenskap av rådgivare.

Artikel 9

1. Uppdrag för de stater som är medlemmar av Världsarvskommittén skall vara från slutet av generalkonferensens ordinarie möte under vilket de väljs till slutet av det tredje därpå följande ordinarie mötet.

2. Uppdraget för en tredjedel av de medlemmar som utses vid det första valet skall upphöra vid slutet av generalkonferensens första ordinarie möte som följer på det möte under vilket de valdes; och uppdraget för ytterligare en tredjedel av de medlemmar som utses samtidigt skall upphöra vid slutet av generalkonferensens and-

ra ordinarie möte som följer på det möte under vilket de valdes. Dessa medlemmar skall utses genom lottdragning av presidenten för generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur efter det första valet.

3. Stater som är medlemmar av kommittén skall som sina företrädare välja personer med stor kompetens på kultur- och naturvårdsområdet.

Artikel 10

1. Världsarvskommittén skall själv anta sin arbetsordning.

2. Kommittén kan vid vilken tidpunkt som helst inbjuda offentliga eller privata organisationer eller enskilda att delta i dess möten för samråd i särskilda frågor.

3. Kommittén kan upprätta de rådgivande organ som den anser nödvändiga för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Artikel 11

1. Varje stat som är part i denna konvention skall såvitt möjligt förelägga Världsarvskommittén en förteckning över värden inom dess territorium som utgör en del av kultur- och naturarvet och lämna sig att uppföra på den lista som avses i punkt 2 i denna artikel. Denna förteckning, som inte skall betraktas som fullständig, skall innehålla dokumentation om den plats där ifrågavarande kultur- eller naturvärde befinner sig och dess betydelse.

2. På grundval av de förteckningar som föreläggs av konventionsstater i enlighet med punkt 1 skall kommittén upprätta, hålla aktuell och publicera, under titeln "Världsarvslistan" (World Heritage List), en lista över de kultur- och naturvärden som utgör en del av kultur- och naturarvet såsom det definieras i artiklarna 1 och 2 i denna konvention och som den anser ha särskilt stort universellt värde enligt av kommittén fastställda kriterier. En aktuell lista skall skickas ut minst vartannat år.

3. Uppförande av ett objekt på listan över världsarv kräver medgivande av den berörda staten. Uppförande av ett objekt, som befinner sig inom territorium över vilket mer än en stat gör anspråk på suveränitet eller domsrätt, skall på intet sätt påverka de tvistande parternas rättigheter.

4. Kommittén skall upprätta, hålla aktuell samt publicera, då omständigheterna så kräver, under titeln "Lista över världsarv i fara: (List of World Heritage in Danger), en lista över de kultur- och naturvärden som är uppförda på listan över världsarv för vars bevarande större insatser krävs och för vilka bistånd har begärts enligt denna konvention. Denna lista skall innehålla en beräkning av kostnaderna för sådan verksamhet. Listan kan endast omfatta sådana kultur- och naturvärden som utgör en del av det kultur- och naturarv som hotas av allvarliga och speciella faror, t.ex. hot om försvinnande på grund av ökad försämring, storskaliga offentliga eller privata projekt eller projekt för snabb tätortsutveckling eller utveckling av turism; förstörelse förorsakad av förändringar i markens användning eller i äganderätten till denna; större förändringar av okända orsaker; övergivande av olika skäl; utbrott av eller hot om väpnad konflikt; olyckor och naturkatastrofer; allvarliga bränder, jordbävningar, jordskred; vulkanutbrott; förändringar i vattennivån, översvämningar och tidvattensvågor. Kommittén kan när som helst, om trängande behov föreligger, uppta ett nytt objekt på listan över världsarv i fara och omedelbart offentliggöra sådant upptagande.

5. Kommittén skall ange de kriterier enligt vilka kultur- och naturvärden som tillhör kultur- och naturarvet kan uppföras på någon av de listor som nämns i punkterna 2 och 4 i denna artikel.

6. Innan kommittén avvisar en begäran om upptagande på en av de båda listor som nämns i punkterna 2 och 4 i denna artikel, skall den samråda med den konventionsstat på vars territorium ifrågavarande kultur- eller naturvärde befinner sig.

7. Kommittén skall med berörda staters samtycke samordna och uppmuntra de utredningar och den forskning som krävs för att utarbeta i punkterna 2 och 4 i denna artikel avsedda listor.

Artikel 12

Den omständigheten att ett objekt som tillhör kultur- eller naturarvet inte har upptagits på någon av de båda listor som nämns i artikel 11, punkterna 2 och 4, skall på intet sätt innebära att det inte är av särskilt stort universellt värde av andra orsaker än de som följer av upptagande på dessa listor.

Artikel 13

1. Världsarvskommittén skall motta och granska ansökningar från stater som är parter i denna konvention om internationellt bistånd avseende kultur- eller naturvärden inom deras territorium som utgör en del av kultur- eller naturarvet och finns upptagna eller kan lämpa sig att tas upp på de listor som avses i artikel 11, punkterna 2 och 4. Syftet med sådana ansökningar kan vara att säkerställa skydd, bevarande, levandegörande eller återställande av sådana kultur- eller naturvärden.
2. Ansökningar om internationellt bistånd enligt punkt 1 i denna artikel kan även gälla identifiering av kultur- eller naturvärden som anges i artiklarna 1 och 2, då inledande undersökningar har visat att ytterligare undersökningar vore berättigade.
3. Kommittén skall besluta om de åtgärder som skall vidtas med hänsyn till dessa ansökningar och bestämma, då så är lämpligt, biståndets art och omfattning samt lämna bemyndigande till att nödvändiga avtal ingås med berörd regering.
4. Kommittén skall bestämma en prioritetsordning för sin verksamhet. Den skall härvid beakta vilken betydelse de värden som kräver skydd har för världens kultur- och naturarv, behovet att ge internationellt bistånd till de värden som är mest representativa för en naturmiljö eller för folkens egenart och historia, hur brådskande arbetet är som skall utföras, vilka resurser de stater förfogar över, på vars territorium de hotade värdena befinner sig samt i synnerhet i vilken utsträckning de med egna medel kan skydda sådana värden.
5. Kommittén skall upprätta, hålla aktuell samt publicera en lista över kultur- och naturvärden för vilka internationellt bistånd har beviljats.
6. Kommittén skall bestämma hur resurserna från den fond som upprättats enligt artikel 15 i denna konvention skall användas. Den skall undersöka olika möjligheter att utöka dessa resurser och skall vidta alla lämpliga åtgärder härför.
7. Kommittén skall samarbeta med internationella och nationella statliga och icke-statliga organisationer som har samma målsättning som denna konvention. Kommittén kan för genomförande av sina program och projekt vända sig till sådana organisationer, i synnerhet det internationella centret för studium av konservering och restaurering av kulturegendom (Rom-centret), det internationella rådet för kulturminnesvård (ICOMOS) och den internationella unionen för skydd av na-

tur och naturtillgångar (IUCN) såväl som till offentliga och privata organ och enskilda.

8. Kommitténs beslut skall fattas med två tredjedels majoritet av närvarande och röstande medlemmar. Kommittén är beslutsmässig, när en majoritet av dess medlemmar är närvarande.

Artikel 14

1. Världsarvskommittén skall bistås av ett sekretariat, som utses av generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

2. Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall i ordningställa kommitténs dokumentation och uppgöra dagordning för dess möten varvid han i största möjliga utsträckning bör nyttja de tjänster som internationella centret för studium av konservering och restaurering av kulturegendom (Romcentret), internationella rådet för kulturminnesvård (ICOMOS) och internationella unionen för skydd av natur och naturtillgångar (IUCN) tillhandahåller inom sina respektive verksamhetsområden och inom ramen för sina möjligheter, samt är ansvarig för genomförandet av kommitténs beslut.

Artikel 15

1. En fond för skydd av världens kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde, kallad "Världsarvsfonden", upprättas härmed.

2. Fonden skall utgöra en förvaltningsfond (trust fund) i enlighet med bestämmelserna i finansreglementet för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

3. Fondens tillgångar skall bestå av

(a) obligatoriska och frivilliga bidrag från stater som är parter i denna konvention.

(b) bidrag, gåvor eller legat från

(i) andra stater;

(ii) Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, andra organisationer inom Förenta nationernas system, i synnerhet Förenta nationernas utvecklingsprogram eller andra mellanstatliga organisationer;

- (iii) offentliga eller privata organ eller enskilda;
- (c) eventuell ränta på fondens medel;
- (d) medel från insamlingar och intäkter från evenemang som anordnas till förmån för fonden; samt
- (e) alla andra medel som tillåts enligt fondens stadga såsom den utarbetats av Världsarvskommittén.

4. Bidrag till fonden och andra former av bistånd som ställs till kommitténs förfogande kan endast användas för sådana ändamål som fastställs av kommittén. Kommittén kan motta bidrag att användas endast för ett visst program eller projekt, förutsatt att kommittén har bestämt att ett sådant program eller projekt skall genomföras. Politiska villkor kan ej vara förenade med bidrag till fonden.

Artikel 16

1. Utan att inverka på frivilliga tilläggsbidrag åtar sig de stater som är parter i denna konvention att regelbundet vartannat år inbetala bidrag till Världsarvsfonden vars storlek, i form av en enhetlig procentsats som gäller för alla stater, skall fastställas av konventionsstaternas generalförsamling som sammanträder under möten med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Detta beslut av generalförsamlingen kräver majoritet av närvarande och röstande konventionsstater, som inte har avgett förklaring som avses i punkt 2 i denna artikel. I intet fall skall det obligatoriska bidraget från stater som är parter i konventionen överstiga 1 procent av deras bidrag till den ordinarie budgeten för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

2. Varje stat som avses i artikel 31 eller 32 i denna konvention kan dock vid tidpunkten för deponering av sitt ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument förklara att den inte skall vara bunden av bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel.

3. En konventionsstat som har avgivit förklaring som avses i punkt 2 i denna artikel kan vid vilken tidpunkt som helst återta sagda förklaring genom att underrätta generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Återtågandet av

förklaringen träder emellertid inte i kraft i fråga om statens obligatoriska bidrag förrän dagen för konventionsstaternas följande generalförsamling.

4. För att kommittén effektivt skall kunna planera sin verksamhet skall bidragen från konventionsstater, som har avgett i punkt 2 i denna artikel avsedd förklaring, inbetalas regelbundet minst vartannat år och skall inte understiga de bidrag som de skulle ha inbetalt om de hade varit bundna av bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel.

5. En konventionsstat som är efter med betalningen av sitt obligatoriska eller frivilliga bidrag för löpande år och för omedelbart föregående kalenderår skall inte kunna väljas till medlem av Världsarvskommittén; dock gäller inte denna bestämmelse för det första valet. Uppdraget för en sådan stat som redan är medlem av kommittén skall upphöra vid det val som avses i artikel 8, punkt 1 i denna konvention.

Artikel 17

De stater som är parter i denna konvention skall överväga eller uppmuntra upprättandet av nationella, offentliga och privata stiftelser eller sammanslutningar, som har till syfte att be om bidrag för skydd av kultur- och naturarvet såsom det definieras i artiklarna 1 och 2 i denna konvention.

Artikel 18

De stater som är parter i denna konvention skall ge sitt bistånd till internationella insamlingskampanjer som anordnas till förmån för Världsarvsfonden under beskydd av Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. De skall underlätta insamlingar som görs av de i artikel 15, punkt 3, nämnda organen för detta ändamål.

V. VILLKOR OCH TILLVÄGAGÅNGSSÄTT FÖR INTERNATIONELLT BISTÅND

Artikel 19

En stat som är part i denna konvention kan ansöka om internationellt bistånd för kultur- och naturvärden inom dess territorium som utgör en del av det kultur- eller naturarv som är av särskilt stort uni-

versellt värde. Den skall tillsammans med sin ansökan skicka in sådan information och dokumentation som föreskrivs i artikel 21 som den förfogar över och som gör det möjligt för kommittén att fatta beslut.

Artikel 20

Med förbehåll för bestämmelserna i artikel 13, punkt 2, artikel 22 (c) och artikel 23, kan internationellt bistånd enligt denna konvention endast ges till kultur- och naturvärden som utgör en del av det kultur- och naturarv som Världsarvskommittén har beslutat eller kan besluta att föra upp på en av de i artikel 11, punkterna 2 och 4, nämnda listorna.

Artikel 21

1. Världsarvskommittén skall fastställa hur ansökningar (till den) om internationellt bistånd skall behandlas och skall närmare ange vad ansökningen skall innehålla; i denna anges det påtänkta projektet, nödvändigt arbete, beräknade kostnader härför, hur brådskande projektet är samt skälen till att resurserna hos den stat som anhåller om bistånd inte räcker till för att täcka alla utgifter. Ansökningarna skall vara åtföljda av expertutlåtanden, då så är möjligt.

2. Ansökningsr som har sin grund i olyckor eller naturkatastrofer skall, på grund av den brådskande insats som dessa kan medföra, ges omedelbar prioritetsbehandling av kommittén, som bör ha en reservfond till sitt förfogande för sådana oförutsedda utgifter.

3. Innan kommittén fattar sitt beslut skall den utföra sådana undersökningar och ha de samråd som den anser nödvändiga.

Artikel 22

Bistånd som ges av Världsarvskommittén kan ta följande former:

- (a) utredningar rörande konstnärliga, vetenskapliga och tekniska problem som uppstår i samband med skydd, bevarande, presentation och återställande av kultur- och naturarvet såsom detta definieras i artikel 11, punkterna 2 och 4, i denna konvention;
- b) tillhandahållande av experter, tekniker och annan yrkeskunnig arbetskraft för att säkerställa att det godkända arbetet blir riktigt utfört;

- (c) utbildning av personal och specialister på alla nivåer inom området för identifiering, skydd, bevarande, presentation och återställande av kultur- och naturarvet;
- (d) leverans av utrustning som berörd stat inte innehar eller kan anskaffa;
- (e) lån till låg ränta eller räntefria lån som kan ha lång återbetalningstid;
- (f) i undantagsfall och när särskilda skäl föreligger beviljande av bidrag som inte behöver återbetalas.

Artikel 23

Världsarvskommittén kan också ge internationellt bistånd till nationella eller regionala centra för utbildning av personal och specialister på alla nivåer inom området för identifiering, skydd, bevarande, levandegörande och återställande av kultur- och naturarvet.

Artikel 24

Ingående vetenskapliga, ekonomiska och tekniska undersökningar skall utföras innan mer omfattande internationellt bistånd beviljas. Modernaste metoder och teknik för skydd, bevarande, levandegörande och återställande av natur- och kulturarvet skall användas vid dessa undersökningar, och de skall ske i överensstämmelse med denna konventions syften. Utredningarna skall även belysa hur de resurser som finns i den berörda staten bäst kan utnyttjas.

Artikel 25

I allmänhet skall endast en del av de nödvändiga arbetskostnaderna bäras av det internationella samfundet. Bidraget från den stat som mottar internationellt bistånd skall utgöra en väsentlig del av de medel som tilldelas varje program eller projekt, utom i de fall då landets resurser inte tillåter detta.

Artikel 26

Världsarvskommittén och mottagarstaten skall i den överenskommelse som de ingår fastställa på vilka villkor ett program eller projekt, som får internationellt bistånd i enlighet med bestämmelserna i denna konvention, skall utföras. Det tillkommer den stat som mottar sådant

internationellt bistånd att fortsätta att skydda, bevara och levandegöra de sålunda skyddade objekten i enlighet med i överenskommelsen föreskrivna villkor.

VI. UTBILDNINGSPROGRAM

Artikel 27

1. De stater som är parter i denna konvention skall med alla lämpliga medel och i synnerhet genom utbildnings- och informationsprogram sträva efter att stärka sina folks uppskattning av och respekt för det kultur- och naturarv som avses i artiklarna 1 och 2 i konventionen.

2. De skall åta sig att hålla allmänheten underrättad om de faror som hotar detta arv och om den verksamhet som bedrivs i enlighet med denna konvention.

Artikel 28

Konventionsstater som mottar internationellt bistånd enligt konventionen skall vidta lämpliga åtgärder för att sprida kunskap om betydelsen av de värden som är föremål för bistånd och om den roll sådant bistånd spelar.

VII. RAPPORTER

Artikel 29

1. De stater som är parter i denna konvention skall i de rapporter som de framlägger för generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur vid de tidpunkter och på sätt som konferensen bestämmer ge upplysningar om de lagstiftande och administrativa bestämmelser som de har antagit samt om andra åtgärder de har vidtagit för tillämpning av denna konvention jämte redogörelse för de erfarenheter som vunnits på detta område.

2. Världsarvskommittén skall underrättas om dessa rapporter.

3. Kommittén skall framlägga rapport om sin verksamhet vid varje ordinarie möte med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

VIII. SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 30

Denna konvention är avfattad på arabiska, engelska, franska, ryska och spanska, vilka fem texter är lika giltiga.

Artikel 31

1. Denna konvention skall vara föremål för ratifikation eller godtagande av stater som är medlemmar av Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur i enlighet med deras respektive konstitutionella förfarande.

2. Ratifikations- eller godtagandeinstrument skall deponeras hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

Artikel 32

1. Denna konvention skall vara öppen för anslutning av alla stater som inte är medlemmar av Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur och som av organisationens generalkonferens inbjuds att ansluta sig till konventionen.

2. Anslutning skall ske genom deponering av anslutningsinstrument hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

Artikel 33

Denna konvention träder i kraft tre månader efter dagen för deponering av det tjugonde ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrumentet men endast i förhållande till de stater som har deponerat sina respektive ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument på eller före denna dag. I förhållande till varje annan stat träder konventionen i kraft tre månader efter det att denna stat har deponerat sitt ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument.

Artikel 34

Följande bestämmelser skall gälla för de konventionsstater som har en federal eller icke-enhetlig författning:

(a) vad beträffar bestämmelserna i denna konvention vars genomföran-

de faller under den federala eller centrala lagstiftande myndighetens jurisdiktion skall den federala eller centrala regeringens skyldigheter vara desamma som för de konventionsstater som inte är förbundsstater;

(b) vad beträffar bestämmelserna i denna konvention vars genomförande faller under enskilda delstaters, länders, provinsers eller kantoners jurisdiktion som enligt sin federala författning inte har skyldighet att vidta lagstiftande åtgärder, skall den federala regeringen upplysa de behöriga myndigheterna i sådana stater, länder, provinser eller kantoner om nämnda bestämmelser samt rekommendera att de antas.

Artikel 35

1. Varjē stat som är part i denna konvention kan säga upp konventionen.
2. Uppsägning skall ske genom ett skriftligt dokument, som skall deponeras hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.
3. Uppsägningen träder i kraft tolv månader efter mottagandet av den skriftliga uppsägningen. Den skall inte påverka den uppsägande statens ekonomiska förpliktelser förrän dagen då uppsägningen träder i kraft.

Artikel 36

Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall underrätta de stater som är medlemmar av organisationen, de stater som inte är medlemmar av organisationen som avses i artikel 32 samt Förenta nationerna om deponering av alla ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument som anges i artiklarna 31 och 32 och om uppsägningar enligt artikel 35.

Artikel 37

1. Denna konvention kan ändras av generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Sådan ändring skall dock endast vara bindande för stater som blir parter i den ändrade konventionen.
2. Om generalkonferensen antar en ny konvention varigenom denna

konvention helt eller delvis ändras, skall denna konvention, såvida inte den nya konventionen föreskriver annat, upphöra att vara öppen för ratifikation, godtagande eller anslutning från dagen då den nya ändrade konventionen träder i kraft.

Artikel 38

I enlighet med artikel 102 i Förenta nationernas stadga skall denna konvention registreras i Förenta nationernas sekretariat på anmodan av generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.